

Oponentský posudek na bakalářskou práci :

VÝZNAM SOCIOTERAPIE V RÁMCI KOMUNITNÍ PÉČE O DUŠEVNĚ NEMOCNÉ
(Autor: Henrieta Dunčková)

Autorka si ve své práci, jak již název napovídá, stanovila za cíl objasnit a zhodnotit význam socioterapie pro osoby s různými duševními nemocemi. Pro tento účel si zvolila klienty jednoho konkrétního zařízení – Domu u Libuše, spravovaného sdružením Fokus Praha.

Bohužel musím konstatovat, že jsem měla problém již s velkou obecností tématu – uvítala bych, kdyby bylo téma vymezeno buď na konkrétní typ terapie, nebo na komplexní působení zmiňované organizace. Také bych doporučila se omezit pouze na jeden typ duševních poruch. V uvedeném znění by se jednalo o velmi rozsáhlý výzkum, který je vysoce nad rámec bakalářské práce. Daleko výstižnější by byl např. název „Význam socioterapeutické péče poskytované Domem u Libuše pro schizofrenní klienty“.

V duchu přílišné obecnosti položeného tématu se nese celý teoretický úvod. Oceňuji, že autorka se v úvodu snaží přesně definovat pojmy s kterými pracuje (socioterapie, komunitní péče, aj), i když dle mého názoru věnovala danému tématu příliš mnoho prostoru. Zaplnila ho převážně doslovnými výpisy z literatury, které na sebe ne vždy logicky navazují a vystihují podstatu příslušného nadpisu. Daleko přínosnější mi přišla část popisující samotnou organizaci Fokus a Dům u Libuše. Tuto část bych ještě podstatně více rozvedla a doplnila ji o statistiky zahrnující např. počty jednotlivých akcí, hodiny terapií a jiných aktivit, počty pacientů, frekvence jednotlivých diagnóz, zkrátka údaje, jež by měly být v citovaných výročních zprávách k dispozici. Místo toho autorka zbytečně vypisuje obecné zásady organizace apod.

V teoretické části se autorka zaměřuje na definice základních typů duševního onemocnění klientů sdružení Fokus Praha, které má formu doslovného výpisu ze dvou použitých pramenů. Medicínskou symptomatickou terminologií někdy vysvětluje, někdy ne (např. manýrování). Opět musím poznamenat, že bych uvítala zaměření na 1 typ onemocnění, jeho vyčerpávající popis a zejména konkrétnější popis způsobů léčby, s důrazem na socioterapii a její účinnost v těchto případech. Navíc jsem nepochopila, proč teoretický text prokládá výroky klientů fokusu, čtenář neví kde se tam vzali a hlavně proč, neboť text do něhož jsou vloženy nijak výrazně nedemonstrují.

V praktické části se studentka pustila do strukturovaných rozhovorů s klienty Domu u Libuše. Velmi oceňuji osobní přístup a zájem autorky, neboť se ve zmiňovaném prostředí delší dobu sama pohybovala a klienti ji znali a důvěřovali jí. Co se však týká zvolené metodiky, jež měla vést k zodpovězení základní otázky, zdá se mi zcela nevhodná a podle mého názoru se z takto získaných výsledků a s prakticky nulovou analýzou nedá nic vyvozovat. Autorka se dopouští následujících chyb:

- 1) Neuvádí, proč si ke svému výzkumu zvolila právě Dům u Libuše
- 2) Vybírá si z klientů zcela libovolně čtyři ženy a jednoho muže. Kromě toho, že tento vzorek považuji za naprosto nedostatečný, není výběr zdůvodněn a dostatečně popsán (tzn. věk, přesná diagnóza, doba a způsob léčby). Z textu se potom čtenář namátkově dozvídá, že se jedná o klienty pouze se schizofrenií (blíže nespecifikované formy), s rozdílnou dobou docházky do Domu u Libuše, využívající naprosto rozdílné typy služeb tohoto domu, aj.
- 3) Strukturovaný rozhovor by byl v pořádku, pokud by autorka zdůvodnila pokládané otázky. Vzhledem k tématu, tedy pro zodpovězení otázky jaký je význam socioterapie pro duševně nemocné, jejich výběr nechápu. Pomocí tohoto rozhovoru se můžeme pouze dozvědět, jestli těchto 5 konkrétních klientů Dům navštěvuje, kdo je tam poslal,

co ze služeb využívají a jestli to tam mají rádi. Některé otázky navíc působí značně sugestivně.

- 4) Nevím, zda bylo úplně šťastné informovat respondenty o cíli výzkumu, a to nejen osobně, ale za pomoci terapeuta. V tomto případě bych neočekávala např. přílišnou kritiku organizace.
- 5) Část, v níž by měla autorka prezentovat výsledky výzkumu, je koncipovaná tak, že autorka uvede položenou otázku a poté vyjmenovává jednotlivé odpovědi respondentů. Někdy doslovnou citací, někdy ve formě libovolně zvolené obecnější kategorie, někdy je shrne nic neříkající hodnotící větou (např. „ostatní respondenti se vyjádřili podobně“). Úplně tristní mi přišla formulace „tři respondenti uvedli různé druhy aktivit a služeb“.
- 6) V části, která se měla zabývat analýzou dat autorka zcela bez zdůvodnění a podle mého názoru volí jakýchsi 5 libovolných souhrnných skupin odpovědí, (např. Rozvoj tvůrčího potenciálu osobnosti) ve kterém intuitivně shrnuje odpovědi z několika otázek.
- 7) Závěr má formu sloupku, jež pouze shrnuje názory autorky o fungování Domu u Libuše (všechno funguje, všichni tam chodí rádi a je třeba více takovýchto zařízení). Předpokládám, že tyto názory měla autorka již před započítím výzkumu, a celé směřování metod nám napovídá, že ani nemohla nic jiného zjistit.

Nemám výraznější námitky k úpravě, oceňuji, že se v textu neobjevuje mnoho chyb a překlepů. V práci je citováno celkem z 28 zdrojů, tři z toho jsou v angličtině. Doporučovala bych necitovat pomocí čísel v závorce, dohledávání literatury je potom ztíženo. Někdy v citaci uvádí číslo stránky a někdy ne. Autorka navíc používá čísla v horním indexu pro značení poznámek pod čarou. Doporučovala bych zvolit přehlednější variantu.

Celkově práci hodnotím na hranici obhajitelnosti a navrhuji známku **3**.